

RAADSMEEDEDELING

Onderwerp: Het tekenen van de samenwerkingsovereenkomst Waterkring West

Steenbergen; 27 februari 2014

Aan de Raad,

Met deze raadsmededeling willen wij u informeren over het tekenen van de samenwerkingsovereenkomst Waterkring West

Samenvatting:

Ingevolge het Bestuursakkoord Water (24 mei 2011) wensen 6 gemeenten (Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht) en waterschap Brabantse Delta samen te werken aan doelmatig waterbeheer in de werkeenheden Waterkring West. Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die de deelnemende partners wensen te ondertekenen. De samenwerkingsovereenkomst heeft vooralsnog een looptijd tot 1-1-2018. De partijen willen hiermee voldoen aan de uitgangspunten van het Bestuursakkoord Water, die een planhorizon tot 2020 omvatten. Die uitgangspunten zien toe op kostenbeheersing, kwaliteitsverbetering en vermindering van kwetsbaarheid.

Inleiding:

Vanuit het Nationale Bestuursakkoord Water (24 mei 2011) werken gemeenten en waterschappen in regio's aan verdergaande samenwerking in het waterbeheer, in het bijzonder de afvalwaterketen. Aanleiding is de nadrukkelijke politieke wens tot kostenvermindering, kwaliteitsverbetering en vermindering van kwetsbaarheid. Onze gemeente participeert in de werkeenheden Waterkring West, die gevormd wordt door de gemeenten. Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht en waterschap Brabantse Delta.

Vertrekpunt van de samenwerking vormen de overeenkomstige doelstellingen en werkzaamheden binnen de kaders van de afzonderlijke beleidsplannen van de partners. Gemeenten hebben daarvoor het (inmiddels gezamenlijke) verbrede gemeentelijk rioleringsplan (VGRP), het waterschap de beleidsplannen, in het bijzonder de Zuiveringsplannen. De partijen gaan de samenwerking invullen door middel van een netwerkorganisatie, waarbij iedere partner zijn eigen zorgplichten en daarbij horende bevoegdheden en verantwoordelijkheden blijft behouden.

Beoogd effect

Met de samenwerking worden de volgende effecten beoogd:

- Minder meerkosten in combinatie met ombuiging van de lokale lastenstijging ten aanzien van ontwikkeling en beheer van de afvalwaterketen (rioolheffing gemeenten + zuiveringsheffing waterschap). Ambitie is in 2020 de lasten substantieel neerwaarts te hebben bijgesteld ten opzichte van de prognoses in 2010 van de lasten in 2020 (8% in rioolbeheer, 8% in zuiveringbeheer en 5% in de totale afvalwaterketen, in overeenstemming met het Bestuursakkoord Water c.q. het daar aan voorafgaand Feitenonderzoek).
- Naast financieel voordeel beoogt de samenwerking door vroegtijdig delen van kennis en ervaring, door afstemmen van planvorming en investeringsplannen, en door gezamenlijk uitvoeren van taken en onderzoeken, te komen tot kwaliteitsverbetering en het verminderen van kwetsbaarheid van vooral de kleinere gemeenten.

- De organisatievorm, zoals die in de overeenkomst is beschreven, is zo gekozen om de voortgang in de samenwerking te borgen.

Argumenten

1. Het voorstel past in het ingezette beleid

Het nationale Bestuursakkoord Water beoogt samenwerking in de afvalwaterketen. De samenwerking van de betreffende gemeenten en waterschappen in de werkeenheden Waterkring West is in 2011 door iedere partner gelegitimeerd in een college- c.q. DB-besluit. De voorgestelde netwerksamenwerking is gekozen uit oogpunt van behoud van zelfstandigheid en ter beperking van bestuurlijke en administratieve drukte.

2. Regionale samenwerking in het waterbeheer is niet geheel vrijblijvend

De uitvoering van het nationale Bestuursakkoord Water is niet geheel vrijblijvend. Artikel 3.8 gebiedt waterschappen en gemeenten zorg te dragen voor de benodigde afstemming van taken en bevoegdheden met het oog op een doelmatig en samenhangend waterbeheer. Afspraken binnen het Bestuursakkoord Water geven aan dat er per eind 2012 in ten minste 75% van de ca. 60 regio's in Nederland concreet samengewerkt moet worden. Om dit te bewaken is er een "stok achter de deur maatregel" ingevoerd, die toeziet op de afspraken van het Bestuursakkoord. Gemeenten en/of waterschappen die met ingang van 2013 achterblijven in het voeren van een concrete samenwerking, krijgen te maken met maatregelen, die kunnen groeien van visitatie tot aan bestuurlijke aanwijzing. Voor de vorm van de samenwerking is echter geen duidelijke blauwdruk gesteld, zodat er wel sprake is van een regionale vrijheid in de concrete uitvoering.

Afgelopen jaren is de voortgang van het bereiken van de doelen van het Bestuursakkoord Water landelijk geïnventariseerd, onder de ca. 60 werkeenheden, d.m.v. een zogenaamde "monitoring" door de VNG samen met de UvW (Unie van Waterschappen). Daarbij is ook het hebben van een vorm van juridisch vastgelegde samenwerkingsvorm in de werkeenheden van belang. Vanaf medio 2013 is deze voortgang gezien middels de al genoemde visitatie, een commissie onder leiding van mevrouw Carla Peijs.

3. Het voorstel geeft invulling aan landelijke doelstellingen

Het nationale Bestuursakkoord Water gaat uit van kwaliteitsverbetering, vermindering van kwetsbaarheid en kostenreductie door samenwerking. Met dit voorstel wordt aan al deze aspecten invulling gegeven.

4. Een ombuiging van de kostenontwikkeling zoals landelijk voorgesteld lijkt haalbaar

Via tussenrapportage is al inzichtelijk gemaakt dat een ombuiging in de kostenontwikkeling overeenkomstig de landelijke richtwaarde haalbaar kan zijn, waarbij tot nu nog niet uitputtend naar alle mogelijkheden is gekeken.

Risico's

1. Netwerksamenwerking kent een potentiële mate van vrijblijvendheid

De voorgestelde samenwerkingsvorm, een netwerksamenwerking, is wat minder dwingend en zou gezien kunnen worden als een vrijblijvende samenwerkingsvorm. De vrijblijvendheid is ondervangen door enerzijds concrete doelstellingen en een concreet programma en anderzijds door een Bestuurlijk Overleg bestaande uit de verantwoordelijke portefeuillehouders van alle partners dat een vinger aan de pols houdt.

2. Onvoorziene uitgaven, ontwikkelingen en besluiten

De ambitie van de kostenbesparing is ingegeven door de actuele inzichten in de besparingsmogelijkheden. In deze samenwerking behouden partners beleidsvrijheid. Dat wil ook zeggen dat andere besluiten kunnen worden genomen die doorberekening in hogere tarieven voor riool- en zuiveringsheffing met zich mee brengen en invloed hebben op ambities van deze overeenkomst. Deze individuele verantwoordelijkheden kunnen zo de gezamenlijke resultaten in de ambitie van de regio beïnvloeden, zonder dat de andere partners daar harde invloed op kunnen uitoefenen.

3. Geen invloed op organisatie afzonderlijke partners

De Samenwerkingsovereenkomst Waterkring West heeft geen invloed op de huidige structuur en organisatie van de afzonderlijke partners. Er is nadrukkelijk geen verband met eventuele opschaling van gemeenten.

Financiën en economie

Partners verdelen projectmatige kosten op basis van inwoneraantal van de deelnemende gemeenten waarbij het waterschap meetelt als had het evenveel inwoners als de grootste deelnemende gemeente.

Dit is gedekt in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP).

Uitvoering

De werkwijze binnen de samenwerking is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. Hierin zijn een Bestuurlijk Overleg, Bestuurlijk Duo en een Ambtelijk Platform onderscheiden die zorg dragen voor de uitvoering van het gezamenlijke meerjarenprogramma. In de samenwerkingsovereenkomst is dit nader beschreven en toegelicht. De samenwerkingsovereenkomst wordt ter goedkeuring aan de afzonderlijke besturen van alle partners ter instemming voorgelegd. Vervolgens zal, indien nog mogelijk, een bijeenkomst worden belegd voor een gezamenlijke ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Waterkring West.

Overleg en resultaat

Er is veel overleg met de samenwerkende partijen, te weten Waterschap Brabantse Delta, Gemeente Bergen op Zoom, gemeente Moerdijk, gemeente Roosendaal, gemeente Halderberge en gemeente Woensdrecht. Daarnaast is er ook overleg met de betrokken wethouder en management.

Communicatie

Aan de gezamenlijke ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst wordt kenbaarheid gegeven via een persbericht. Voor deze bijeenkomst zal de lokale en regionale pers worden uitgenodigd. Het is wenselijk dat vooral vanuit de gezamenlijkheid de pers wordt geïnformeerd, berichtgeving vanuit individuele partners is bij voorkeur beperkt en ondersteunend aan de gezamenlijke berichtgeving.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenberghe,
de secretaris, de burgemeester,

mr. J.M.W.H. Leloux

J.A.M. Vos